

men jeg vil sige, at jeg ikke er i Stand til at kunne dele de Betænkkeligheder, som have foranlediget Udvalget til at stille disse Forslag. Som mere jeg deler det levende Ønske, som Udvalget udtaler, om dog endelig engang at se dette Lovforslag blive endelig vedtaget efter de lange og, jeg kan sige, besværlige Forhandlinger, som have fundet Sted, desto mere maa jeg med Kritik se paa de Ændringsforslag, som ere stillede, og mit Resultat deraf er dette, at de hvoeken have det Omfang eller den Betydning, som det ærede Udvalg vil lægge i dem. Jeg skal blandt de i Folkethinget stete Forandringer aldeles forbigaa dem, som det ærede Udvalg har troet at kunne afviescere ved, og holde mig væsentlig til de 2 Punkter, som Ændringsforslagene angaa, og deriblandt da først dette, at der i § 2 er blevet indført den Bestemmelse, at, naar der sker et Digebrud eller en anden overordentlig Beskædigelse, der kræver hurtig Afhjælpning, skal Vedkommende i visse Tilfælde være berettiget til at kræve det Materiale, som behøves til Stadens Udbedring, udleveret ogsaa fra andre Eiendomme end dem, der nyde eller ville nyde Beskyttelse ved Diget. Jeg kan ikke erkjende, at det ærede Udvalg har Ret i, at der i denne Bestemmelse skulde ligge en aldeles principiel Forskjel fra de øvrige Bestemmelser i § 2. Det stiller sig for mig saaledes, at, dersom man overhovedet har troet at kunne — og det er jo ikke første Gang, det er stet — indrømme Expropriation, naar der er Tale om Diger, da kan jeg i denne Tilfælde ikke se Andet end en Modifikation i Principet og vel at mærke en Modifikation, der støttes af et ligefrem Nødsfald; thi de Herrer maa jo lægge vel Mærke til, at det er kun de Digebrud og de Beskædigelser, der kræve en hurtig Afhjælpning, med Henyn til hvilke man er berettiget til at kræve Expropriation. Dertil kommer, at Landvæsenkommissionen først kan samtykke dertil eller erkjende, at et Nødsfald er tilstede, og der gives derhos kun en begrænset Expropriationsret, idet der nemlig kun maa tages det Materiale, som er nødvendigt til Stadens Udbedring. Det forekommer mig, at der ved Bedømmelsen af hele dette Forhold er en Betragtning, som man ikke paa nogen Maade kan overse, og det er Humanitetens. Det forekommer mig, at, naar en saadan Ulykke bryder ind over Naboer og Gjenboer, da burde det ikke kunne behøves at have en Lov, som ikke tillod den enkelte Mand at se med Egegylbig- heds paa den Ulykke, der var indtruffen; men det viser sig desto værre, at Forholdene kunne være og ere saaledes, at den ene Mand, der maaste kunne hjælpe i et saadant Tilfælde, ikke vil det. Det forekommer mig derfor, at der er god Grund til at lade Loven strække sig ud ogsaa over ham. Jeg tvivler ikke om, at dens Tilstedeværelse i og for sig vil være tilstrækkelig til at bringe ham til Raison, og at det saaledes væsentlig vil blive ved sin Tilstedeværelse, at den vil virke, men at det

grumme sjældent vil komme til nogen Anvendelse af Loven, thi en saadan vilde være forbunden med saa betydelige Beskostninger og Vanffeligheder, at jeg ikke tvivler om, at kun hvor ingen anden Løsning er mulig, vil man komme til det Resultat at søge Lovens Bestemmelser anvendte. Jeg tror, at man ved Bedømmelsen af Bestemmelser af denne Beskaffenhed ikke kan unblade at se paa, hvorledes Forholdet praktisk vil stille sig, og min Overbevisning er det, baade at der i og for sig intet Rettsbrud indeholdes i Loven, og at den heller ikke vil faae nogen stor Betydning uden ved sin Tilstedeværelse, idet Folk efterhaanden vel ville erkjende, hvor fornuftigt det er at komme mindelig overens. Men det ærede Medlem syntes at lægge en ganske særegen Vægt paa, at det omtalte Princip ogsaa i § 19 er blevet bragt til Anvendelse overfor Inddæmningsdiger. Jeg tilstaa, og det er jo ingen Hemmelighed for dette Thing, at det altid er forekommet mig, at man ved denne Sags Behandling har betragtet Inddæmningsdiger med en vis dépit, med en vis Haan. Man har ikke set Andet indvende end netop dette, at det er Speculationsforetagender, og det er ogsaa den Maade, den ærede Ordfører idag tager Sagen paa; men jeg tror, at det kan ligesaa lidt negtes, at Speculationen væsentlig gaar ud paa at være til Nytte, ikke blot for den Ene, men for Egnene; thi uden dette vil Speculationen være dum, og saa indlader han sig ikke derpaa. Det kan ikke betvivles, at Inddæmningsdiger, selv om de kræve Speculation for at komme i Gang, dog ere Eiendoms-gjenstande af den Beskaffenhed, at de maa siges som oftest, naar de have noget Omfang, at komme den nærmest tilgrændsende Egn til Gode i en meget betydelig Grad. Jeg er jo imidlertid gaet ind paa den Betragtning i dette Thing, at man ikke skulde kunne indrømme disse Diger nogenstomhelst Berettigelse, forinden de ere blevne styldsatte, det vil efter den almindelige Praxis med andre Ord sige: forinden de ere 20 Aar gamle. Jeg har ikke enten selv gjort eller tilladt noget Forsøg paa — de Herrer ville jo sikkert have bemærket, at der har været en temmelig haard og ofte meget heftig Kamp i det andet Thing — at faae Lands- thingets Standpunkt forandret. Jeg har søgt at holde Sagen paa det Standpunkt, dette Thing havde hævdet, skjøndt jeg i og for sig ikke negter, at det har staaet for mig som et Standpunkt, der i mange Tilfælde kunde være i høj Grad ubilligt. Jeg skal bemærke, at vi have ikke faa eller i alt Fald nogle Inddæmningsdiger paa Wrs, der ere 19½ Aar gamle, ere gjennembrudte ved Stormfloden i 1872, og ved hvilke det ikke er muligt at staffe det Materiale, der behøves for at faae Gullerne stoppede. Er der noget Sted, hvor det Humane bør træde frem, saa er det her; thi her er ikke, i alt Fald ikke i de fleste Tilfælde, mere Spørgsmaal om ene og alene